

63.3(2)6

03 91

ფ ბ დ ა ყ ა,
ამრატაშობარბე!

საქსა
საზოგადოებრივ-მეცნიერებათა
1942

2198

63.3(2)
329

P

3948

ფედაჟა, აგნათაშოანაბი!

2198

~~60~~

აგნათა
აგნათაშოანაშობი
1942

ВПЕРЕД, НА ЗАПАД!

(НА АБХАЗСКОМ ЯЗЫКЕ)

Сухуми
Издание Абгиза
1942

„შთა აინიციატივა ჰარა ჰნაპაქუ იყოუბ, ეიწა-
ყუარყუარუა, ეიქუუაქცაბა იყოუ გიტლერ იმაშუნა
აჩუარხნარაქუაგჲ, არ ყაფშ იყარწო აჟოლარა ღუღუა
ანკლარა რულშოიმ. იხარაძამ უი ამშო, არ ყაფშ
მჩარა დუღა ააბა იყარწო ალა, იგგ-შიგბა იყოუ
ჰალაცა ლენინგრად იანაფურცაშა, ბელორუსსიეი,
უკრაინეი, ლიტვეი, ლატვიეი, ესტონეი, კარელიეი
რჭტოი აქალაქეჟეი აქუთაქუეი ურთ რყნტი რხ
იანაქუიურტიშა, ასოვეტი ყრუმ ახუ იანაქუიურტი-
შა, ასოვეტი დგჲლ ზეგჲ აქგჲ იააირულა აზნამია
ყაფშქუა ფურფურუა ეითანერხაგლაშა“.

ი. სტალინ.

ფხაჟა, მრათაშიარახე!

ჰალა იააჟა მრათაშიარახეტი,
იფსაცთაშიაროჟ მრათაშიარა, —
შინეინა ფხაჟა ჰარა ჰლეკია,
ჰალა დრაპო, მრათაშიარახე!

ასე, აწაა ციგა იდგოღაჟუეტი,
აფშა, ჭგოტენ ეილაჟენტუეტი,
ჟეიზგე ეიხოტი ჰარა ჰხგოტარ
ჰალა დეკუო, მრათაშიარახე!

ზეგე სგლა იხუოჟ აბნა — ბარდჟა,
ჰტიგლა აფაცია ჰპარტიზანჟა,
იზშიარაცოტი იარა უბრახჟა,
დღუხჟა დნარცოტი მრათაშიარახე!

ღულუალა აფშა ისუეტი ციგაძა,
ნასგე აფთაჟა ლაჟუეტი წაჟა, —
ჰლიოტჩიკ ხეშეცაჟა ხახე აჟიჟანახე,
ხჟაწას ინეიუეტი, მრათაშიარახე!

ინგჟგლოზეი ჰარა ჰარჟა,
აჟგრხაცია ჟრთ აღეჟა!
ჰალა ირჟა იხუუ გგშიგწას,
იჰაზოტი შთახჟა, მრათაშიარახე!

შინეილა ფხაჟა ჰტიგლა აფაცია!
ალა იჰაჟულაზ ნაჟ დგნშიგწა,
იანხაზ შირგწაჟ ნაჟ ჟახე რთგვრახე,
იზლააზ ალა, მრათაშიარახე!

იააიგუოუპ აამთა ახდგრხურაზგ

იააიგუოუპ აამთა ახდგრხურაზგ,
ჰალა ფხამშა იუმთაქუა რზგ;
უაჟიგ იმოუ ჰტიგლაქუა რქგ
ჰაშცია ირგუაყგზ ურთ რშაურაზგ.

უაყა ირაციან აბაჰჩაქუა,
ხუმარა-ჩჩარა გუეიწგზრაქუა;
აბნა იაალყაზ აგგგშიგგქუა,
ირგლალანგ ეიმგრწიანდა.

უაჟი უბრაყა უაჯაყგმზარ
უნგჰია აკგგჯ ჯარგგჯ იუბადომ;
შჰამახამზარ, ნგშიგნთრამზარ,
ადი დნეიგვიუა უა დგუბადომ.

ართ ირეიფშგუ კგრ ციგდა ყაიწეიტ,
აჰისა — ახაცია აუაა ნირწიეიტ;
თაკუაჟი-თაჰმად ახგმხუაცია,
აჰისაქუა უჰია ნას აფშჰაცია.

აბართ ზეგგჯ იჰამოუპ ივნგ
იციგრააგარცგ შაურა აჩგნგ,—
აბართ ზეგგჯ იხგ ინანყდანგ
ნაყ ჰნაილგაპ იწგხუტია ფწიანგ!

შინეი ჰხდგრფარცია, ჰარა ჰლეგცია,
ზტიგლჰეი ზეილარი ბზია იზბაქუო!
შინეი შინეიჟილა, აძგრხაცია,
ჰალა ფსგციგდა, ჰაშცია ნზგრწიო!

მუხნი აჰაუზგა

გიტლერ აციაჰაი აჩალაა ზკუ აფსციაჰაი

იიუნ მზა 22. ამჩგშა. წზგბჟონწიყა
გმგგ გიტლერ იბანდა ააიზგიგეიტ უს რეიჰიუა:
— აბართ ასლავიან ჟილარ ბანგკ ჰია სგნხომ-ტია!
იკარახაზ ჰტიგლა ხლანწგლა იანნეიუა,

ჰა ჰაიბაშცია ჩალდაკ ანშიგმამ მჩგბჟგლა,
ჰა ჰაჟილარ ანგუაყუა, იანეიქუშიამ ჰატიგლა,
ჰანლარუ ჰა ჰტანკქუა ზგრნგუო ბელტიგლა,—
ანეჰტ ურთ ირგმოუპ, ირგგგმ ჩაშგლა...

აიააირა ააგოიტ აჰიგნთქარაქუა გქუხუა,
უფშგრ — ურგსტიგლოუპ ზგმჩ-ზგჰათგრ დგუხუა!
დყამლაროუპ ანემსაცია ჰზგჰიან ფგნგგლაგგ!
დყამლაროუპ ჰდუნეი აქგ აჰრაზ ლახულაკ!

არ ააშიგფხგ, ირაშიჰია: შიართ ამლა შიაკგმა?
აბარ ასლავიან ჟილარ ბეიაუპ ზეგგ რგლა,
ეიმგშიწი, იაგდანგშიხ ადუნეი შათანკგლა!
„ფსსგ-ფსსგ!“ ჰია არ-აფსთგრგგ ნაჟიიწეიტ ჰტიგლა.

უბრიიჟთეი დთაჰმადოუპ, დგფშჰოუპ ჰია ეილგმხკუა,
„ააფ-ააფ“ ჰია იაარცრასუა, ჟილარ რჟგჰო ინგქულჰეიტ.
უბრიიჟთეიგგ ხახაწიყა ჰა ჰარ ყაფშ ჰგრხაცია,
ურთ რშიეიქუაწია იარხუაჩუა, ლულუალა იაარნგკშოიტი...

ირპიოიტ უს: უბრიიეთეი წხებჟონ, ესგმჩგშა,
აფშა სუა, აყუყუაჰია იდგდუა, იმაციგსუა,
დგდმგრციო, დმგრჭგხაუა გიტლერ დხუაჩგშაში,
იიართაჭგ დნგლახოიტ დციგხაუა, დციგსუა.

ირპიახუეიტ უბრიიეთეი წხებჟონ, ესგმჩგშა
აძი დნეიუეიტ „ტუკ-ტუკ“ ჰია უა გიტლერ იში დასუა,
ნას გიტლერ დააჭგხოიტ, დგაგგლოიტ აშშგჰია:
— უზუსტდა აბრეიფშხა ისზაიზ? — ჰია დგციჰაშჰუა.

— ეი, აფშიმა! — იწრგხუწია ბჟკ აავუეიტ აქჰაჰია,
— აში სზაარტი, სგუ თგწუეიტ, ისზგჩჰაუამ უაჰა!
დნეინ, გიტლერ, იანააირტ ივნაში აქარაჰია,
აბარ, იალაა კნგ, უა დგგლოუბ აფსციაჰა!

აფშა სუა, აყუყუაჰია იდგდუა, იმაციგსუა,
იკდწია ილრეიუეიტ აქუა ახაჩრჰაჰია,
ჟილარ რშა ყაფშ ციგკუბარხა იხგწიწიო, დგნეიწასუა,
ქააქგწშოლა ირთალაჰა დგგლოუბ აფსციაჰა.

— იუბომა, ას იააიუა? აბრი ზეგჲ ჰა ჰზოუბ-ტია!
უფშოშიტ, — ჰია დირფშოიტ ინაპგ შთგხ აფსციაჰა,
იკგბლაკგჲ კგლჟია, იხაფგცქუა ხგრჯაჯა,
იფგწა თგრქჰალა, იხგბავ ხგრყაყაყა.

დნაფშგზარ: კულტურა ყაწამთაკ ნმგჟ, იწხუა,
იარა ნაზენიო ზეგჲ ხგჟიჟიო, აქჰჰა-ჭჰჰაჰია,
აშა ეიფგწგლა, იმშგწხა, იხგწუა,
უს იააიუეიტ ეისუა, იციქურფუა აჩრჰა-ჩრჰაჰია.

ახუამცქუა, ამახუარქუა, შახუარქუა ხარბლჲარა,
მილლიონლა აშა მშგწ იხგუბ იხგხუხუალა,
ლაჰიაკგჲ ახგბავ ყგგუ-ყგგუ ჰია იახალა
ინგქუფგრუა, იააქუფგრუა იჩოიტ ბავლაშჰალა.

იკასკა იხარზხალა, იჯარ დუ იყუნზხალა,
აძი დააიუეიტ ჰიათგხლა, ამშგწ ციქურფა დალა,
უი იშთახჰია იშთაქოუ გიტლერ დანგუართა,
იას იხუდა იაზგუეიტ, წკა ზმამ ნაპგრხხალა.

— მშიან რაფხჲა იგგლოუ, უფშოშიტ, სგენერალ იოუბ...
იზგმბატიხა დჯეიშეიტ უი გიტლერ აციაჰა,
— უი იშთახჲ იუზგუაგგჲ ურ ითახაზ როუბ,
დანგგლაზ იჰიეიტ უი ათაკგს აფსციაჰა.

ნახხიძა აყუყუაჰია იდგდგნ, იმაციგსგნ,
აჩრჰაჰია ეიჟილა ამშგწ გუ ააიმგწიტ,
ამშგწწანტი ივგწფგრიტ ამცაბზ ნათრგსგნ,
ეგანაშთარხხ ფჰიგსკ ლშიგმათი ლჩაგულაჰი დაათგწიტ.

დაათგწიტ, დაგდოგქულტ აშამშგწ დგხგლა,
ლკასეიქუაწია ლგქურში, აჩგხუქუა ლხგწჰიგლა,
დგლგუწაჰიჰია დლგმანგ ლგწშჰა ლგუნკლა,
დგშოიაშჰაზ ლხგ ნაქუკნგ აიზვერგ დგშგგლაზ.

უს დააიუეიტ ზაწააირა ილგცლო, ილგცლო...
აბარ ლხგ ერცახუ დუ იეიჰამზარ, იეიწამკუა,
ლა ლგლაქუა მრაშხა იცგრცგრუა, ირგცლო,
დნაიხუაფშოიტ დკგლგრხუხუა მცაბზ პარპანტალა.

— ბგზუსდა? ბგშოთოუზეი? სბგმშგწ ას ციგჲარგლა,
ირგცჰაუბ სა სგძლაბ, სა სგქკუნ, სგფჰიგს, — ჰია
აიზვერგგჟი ადგგლ დაკგგსუა ლახგლა,
დლჲაწიგლჲაწიტ დშიამხგშგგლა დლგჰიო აფჰიგს უა,

— უსთგჰი, აუაჟგჰავ გმგ, ამათ ჰგგგარა!
ზან ლჟგ ზჰაუა უოუმა აგუბლგშა ზდგრუა,
უარა, ზპრიკაზალა აჟილარ რგწშჰარა
აგარა ინგლხნგ მილლიონგლა იხლუხუა?

ღნაპე ლყდან, ჟივანგუაშიქუა აატიტ აქარაჰია,
იაგანგლბათრენ უახდენტი, რემწიგჟივ ხუქქუა რგლა,
რხახუ რჰივ, რშამხერხუა, იყუმშიგშიდა, იყდანტაშოდა,
ჟივან ნეწთიააიტ აფშქაცია, აფშქაცია რგლა.

— უაგაროუბ აბართ ზეგდგ რრგცჰარა ხეწუა,
უფსგ მია, უფსგ მცო, ციგდარგლა უფსგქუხო!—
ლჰიეიტ ლგბლა-გუ აცგფხაქუა აჩგფჰია ირთგწუა,
ლაფშოგლა დგნკგლბგლუა ამცა იცრალწო...

ნას, გიტლერ, „უარა მა უსგცხრაა ჯარა“ ჰია,
ათსციაჰა იახა დხაფშოზარ, დაბაყოუ აფსციაჰა!
აბარ იჩალაა ნკაჟ, იხატირა ყუარყუარუა,
დხგფხგფუა დახანეიუა, დაახაფშოზგ უი იიჰია:

— უსმგჰიან, სუფერწროუბ, ისზგჩჰაუამ უაჰა!
დგფშოქოუბ, დთაჰმადოუბ ნეილგმხკუა, მგზკალა
მილლიონგგლა ზგჟილარი აფშქაცეი ზშუა ჰია
უა უაცლაბრა სგლშოომ ჰზანათაქო აკალა!

ას გიტლერ ივგზა აფსციაჰა დიფერწიტ,
ნაუნაგდა აწგხუტიანტი იგულგრთა იციგძიტ,
აფშოატლაკუ ციგდა ნგქულან აშამშოზგდგ ხეწიტ,
დფაყფფაყფუა დახკაჟგზ, იარაზნაკ იაიხგწიეიტ.

აბარ, ინაპე ყფო, იშაპე ყფო, ციგდარგლა
დგრგუაყუა, დგრგუაყუა დგმშგკუა ხუჟიარგლა,
აშაბლარა დალოუბ დგვხალო, დძააყურგლო,
დგვხალო, დძააყურგლო, დგზთგმწუა ბზარგლა.

დგუათეიუა, დგუათეიუა აკგრ საათ დანგუაყდა,
დააქოზხეიტ იცყა-შიყა იიართა დახგლაზ,
ნას დხაგახა დდიგქულგეიტ დგრზგმჰიგნქო, უაყა
ივგზციეი იჰაქგმციეი ნაიკუშა დახარგლაზ.

ირჰიოიტ უს: უბრიიჟთეი წხგბჟონ, ესგმჩგშოა,
აფშოა სუა, აყუყუაჰია იდგდუა, იმაციგსუა,
დგდმგრციო, დმგრჰგზხაუა გიტლერ დხუაჩგშოაში,
იიართაქოზ დნგლახოიტ დციგზხაუა, დციგსუა.

ირჰიახუეიტ: უბრიიჟთეი შგჟლა, ესგმჩგშოა,
დციარგრჰანგ, დხაგახა გიტლერ დააქოზხოიტ,
აკ იარგმჰიარც უაჰა იგუ დაზგრშგშოა,
ივგზცია აშაჟიციეი იჰაქგმციეი ეილგხოიტ.

უს გეგბელს იუარჰაუხუქ ნეიწგზნგ იკაირშიუეიტ,
უა დნეინგ, იშაპ კაარდაქუა ნიწარჩ დნარგქუტოიტ,
მრაგლარა ანემსარ შოთახაზ ააიქოაიმგრშიუა,
ზგქა ლაკუ ზნგუ შიგყუდუქუაჰ ააციგრგანგ დრგფხოიტ.

ნააზრა ფურქალა მჭუაბ ძალდალა!

(ასალამ შიყუ)

აჟიბჟჷ ჰალჰიეიტჷ ჭეჭკა დააინგ,
შიგჰეჰუნ აგაზეთ დანგნ ჰია,
ჟიოხუ-ვგ ვგზცია იმა დნეინგ,
უაა-შიგვკ ნემსა რტყუა იკენ ჰია.

ჰართ კოლხოზაა უი ჰარხაწან,
აჟია რაჰთეიტჷ ჰაიჰაბგრა:
აქჷჰიარანძა, აპლან ეგანაცწა,
აჩაავრა შოთნაგო „ადგრა“.

დად, ჰჯგჷრეიტჷა მშოგნხა ივეიუეიტ,
ჰჩაიქუა რაკუზარ, ტყუა ითაგლოუპ,
ჰა ჰთათგნ ჩოუავგშია, ინეიუეიტ,
ჰბაჰჩაჰ შიგრწლარ ხგზუა იგგლოუპ.

ჰტიგლა აზგჰია ჰხგ ჰამეიგძო
აღმარაჰია ჰუსურალა,
იმერგუამწკუა რთგფქუა ირგქუწო
ჰუსქუა ჰრგლგოიტჷ ხგძლა-ფშოალა.

გუაყრაჰ ჰაუშოამ ჰჩაი აზგჰიან,
უშა დააინ ნანჰია აზგჰიან,
ტონნაკ აწკეს ჩონაკ იქოგზოუა,
ჟილარ ლხგრფშოგ, ილგმა დნგქულან.

ჰა ჰთათგნქუა ჰოგზოუა, ირგფხოუა,
ბასთანჯანაა იას ილთალან,
ჰპლანქუა ირგლგოეიტ, ოჟიგდგ იშოქჷაჰზოუა,
აჰიგნტქარახგ იალააგალან.

ხუქლა-დულა ჰნეი ჰანკდლან,
ჰბაჰჩა, ჰქუაწა ჰთააიტ იარაზნაკ.
აცხა ჰფშოიტ, ჰაშხგმზა ჰხგლან,
ში-ფუთკ ჰკოუა ჰუალგრ დუ აზნა.

აძგნ იააიუა ახგთა იამკგრც,
ჰარ ყათშ — ჰახგჩავ, ჰალაშოარა,
ალასა მათია-ფხა რზაჰფარც
აჟია რნაჰწეიტ „ალაშოარა“.

გუფვგკ აჰისა ლეჰქუა ლგმა,
აქლაფადქუა ლფოიტ ნაზირა,
რშოუბა რგმა, რხგლფარჩ რგმა,
უაა-შიგვკ ჩონაკ იზნეიუეიტ ჯგრა.

ჰჰაბლა ძლაბცია ლგდგფხგალა,
აჰატო, აჟიტი, აშიწა-შიწალა,
არ ყათშ რზგჰია ჰამთა-რხოარა
დას დაქოუპ უფჰიგს თამარა.

დად უაჰციგმშიან, ხარ ჰამამ,
ჰაყოუპ ზეგჰ ჰაიბგა, ჰაზვგდა,
იარბანზაალაკჰ ხგააკ ჰამამ
ჰის აღაციგჰა იქუხძარადა.

დაარა იგულოუეიტ აკოლხოზაა,
დაარა ჰგულოუეიტ უაბი უანი,
იუხგჩაჰ ჰია ასოვეტ უაა
ჰთგნჩგნხარეი ჰტიგლა ჰანი.

ჰა ჰალაციგა ხგართა იუმთარტი
ამცა იჟიწა დგქუხხშაღა,
ჰაბ ჰა-სტალინ დუ იუზგიჰიარტი
„აჭგრხაწა, მქუაბ ძალაღა!“

აკოლხოზ „ადგრა“ იალოუ
ხაციეი ჰისეი ზლაჰაჰიაზ ალა,
იუდკელ რგსალამ, ძალაღა!

უან ხგმსაღა,
უაბ ბაზაღა.

სანდრა ჟუჩბერი

საშუა ტიუშკევიჩი იზ აშია

აწგხ ლაშცა გუათეიუეიტ, იამამ აფსშარა,
ითგნჩემ ადგდ, ამაციგს, ამცა ლაშშარა!
ატეღლა იაცრალან აჟივანგუ ლაშოიტ,
არ ყათშაა რაბჯარ დუ ალა-მლაშ დაგოიტ.
აქგთა-ფშოძა ნრგჟიტ ჰა ჰარ ხუთა ეილგმშიუა,
გიტლერ იმაწუარქუა უა იალალტ იჭკვშიუა,
აბარ, ურთ იმცარტიიტ აქგთა, ირბლჟიტ,
ზემჩ იამგაზ ასაბი დწიააწიააუა დგრშიტ.
უი იან მგჟოდა დანგჰიჰია ილგსიტ აჰიალა,
დანგრხძეიტ დგმშოთა ტიუშკევიჩი თააციალა.
უა იაქუმშიაზ საშუა, ურთ რგჰკუნ დეიქუხჟეიტ,
ითააცია რგწიააზა უი ლალა იმბეიტ.
ახა დააიტ ავნგუა უი ასაბი საშუა,
იგუეითეიტ, არგცჰა, იკაჟგზ იყუაყუა:
აკგრ ბზია იიბოზ იაშცია ხუჭქუა,
იაჰიშცია ნეიბეიტუშონგ, იან მგჟოდა დკახუხუა.
დახგშოთაზ ილგვან აგუაყცია იმაჩუა...
დღაწიგ-ღაწიუა დნეინგ დგრხალჟეიტ ურთ საშუა:
„ო, სან, საშცია, საჰიშცია“ — დლალგრძეშონ იარა,
ურთ ჭჟმთ ეილაჟენ აშარჰაშ იაგა...
უა ჟიიტშე შოგქუსა ზხგწუაზ უი აჭკუნ იხალა,
ხნგყუგაგა იმამქუა დგქუდგრხჟეიტ თააციადა!
ახა დაგმაციგმშიეიტ უი უსგგ აფსრა,
უი დციგშოძა დახგგლაზ იმბეიტ აშაურა.
პარტიზანს დაგგქუწიტ უი ბაშუა დგხნგმჰიგრც,

დზგუგულუაზ ივგზცია ენაგა აზღ დვრცვიმძვრც.
 დაგანეიტ უი უაყა, დაგარგჰიეიტ აბას:
 „ავგზცია, შიართ, საშცია, სშიგდგშიკვლ ეშას,
 საგაგუფოიტ სვფსანძა იშისჰიოიტ აიაშა,
 სა საქუშიეიტ აგუაყრა-ჰია რეიჰიეიტ ურთ საშა.
 უა დრგლან ახაცია, დაგარგხუნ იარა,
 დვგკვლკურ-აკვლკურ დვფშააუა აღა.
 ...ჩონაკ აბნა დახაალწგზ ინავსან იგუეითეიტ
 აჰაშოისტცია რმაშენა, დვშოიაშაზ დაზნეიძეიტ
 იაგირშიიტ უი აშაყა გრანატაკ ლულუანგ,
 ამაშენა ინაქუშიან იაგუეიტ იცყაანგ.
 უი იაცყეიტ ენაგა აზღ აჰიცერციაგა ჟიაჰა,
 ირხატიალტ იბვლგაო იფსთჰიოუშია ურთ აღჰა.
 დაბაყოუ აჰვრხაწა? იგუთგზა ნაიგძეიტ.
 ირშიგზ აგრანატა რაციაკ იაიგუაზუეიტ,
 დაგარძიტ უბრაყა, ო, იხაძ კაშიაშაშ,
 აჰკუნ, აჰვრხაწა, ავგზა ლულუა საშა!

სვფსადგაგლ დუ სვლაშარა

სვფსადგაგლ დუ სვლაშარა,
 სვუ აზვრჰაგა, სვზკუხშოუ,
 კვკა ხშვგლა ან ლვზშარა
 შვგლააძო ეიფშო სზააძახოუ;
 უხაგძ დუძძა სა ისვუკვროუძ,
 უბზიაბარა აჩშა
 სცია-სჟი, სდა-შამხჰუეი ირვლოუძ,
 ულა-ილშვიგვიუეიტ სა სშა.
 სვფსადგაგლ დუ, სვლაშარა
 სანგაგ საბგაგ, უარა უოუძ,
 სვფსთაზარა ამვშო-შარა
 აზთო, სზგყოუგაგ უა უზოუძ.
 აფსნგ კაკაჰ აშხა-ხვშოქუა,
 აძვრჰაშო თრვსქუა სვრფოუძ,
 ახა სვფსადგაგლ ჰია ზზვსჰიუა
 აფსნგ ფშოძა აწკვს ითბააძოუძ.
 სა სვფსადგაგლ — არხა კარშირა,
 აშხა, აგა, წვა ზმაძამ,
 ჰახუ-ხვ იაწია, აიაწი შაშა
 ახაგლაშო ციარა ზქუძამ.
 სა სვფსადგაგლ დუ — ურვსტიგლა,
 ჰიაა ზმაძამქუა ითბააძოუ,
 უკრაინა დუ, ქვრთტიგლა
 ზკარშირაქუა კაკაჰხა იშითხაოუ-
 სა სვფსადგაგლ — ახაქუითრა

3978

2198

60

მრახუაგანგ იახაკაჟოჟოა,
 აეშარა, ანასტერა
 ააფგნ შითგშოხა იახაშითა.
 უგუ ფშოძა დუ, უდგაგლ ჩაშირა
 იაწაშეცნგ უკუაჰაუა
 ატეკვარ მიტი, აღარშორა
 უქულრეიტ ირბო ზეგაგ რჰიუა.
 სტესადგაგლ დუ, სგლაშარა,
 უარა იუხაუა — სარგაგ უი აუპ,
 ახურა უნგლრეიტ, სარგაგ უი ალა
 სხუპ, ახა მაკაა სგლულუოუპ.
 აჟია უსთოიტი სა თოუბალა
 სგუ უა ულა ეისუანგ
 სუზგქუფაუპ ფსგლა, შალა,
 ამც ზემჰაიდო საბჯარ კნგ.
 სტესადგაგლ დუ სგლაშარა,
 უთგჩგზ, უგულრა ღულუაზ,
 იმაქვგმ, იგვლტი უხშარა
 სხათა სეიფშო თოუბა ზგუქუაზ.
 ჰართ ჰახალოუ ამცა შოგრა
 უხაგდ შოგრჰიოზ ითახაქუაზ,
 რგხაგდქუა უხაშოთრგმ სა სტიგლა,
 აიდგსლარაჭოგ ხაძგ ზგაქუაზ.

მ ა ვ I

„ატიურერ“ უაჯეგჰა გუთგხაკ იმან,
 თგჩი დგზიომგზტი, აფხგძ იბონ:
 აურგს ჩა ყუმშიგში დუ იმწან,
 იაჰცია იც მოსკვაყა დცონ.
 ამლა იარგუაყუაზ იტიგლახა.
 უანტი ირზითიუან აჩა,
 აშაქარ დუ, არახუ გუართა,
 ანეძთ, ადიგლბაქუა ეიშთაწა...
 ბომბა ტყუაგბეგნ უი დგზრჭოგხაზ,
 დგზნ აფენჯგზ ახა დნეიხეიტ:
 ლონდონ დუ ახაგნტი იხგწქუაზ
 „ისასცია“, ბერლინ იააძეიტ.
 „ატიურერ“ უაჯეგჰა კგზ დააძეიტ,
 იხგ-იჭოგ ციგშოხეიტ დშოანხანგ.
 ალა იბომბაქუა იფგზხხააიტი
 იზაუად დუქუა: ურთ ბგლშუან.
 უაჟი დხუცუა აკგრძა დგგლან:
 „ანგლია იქუხრა მარიამ...
 მალლა ეიქუშიოუ ურსტიგლა
 ჰართ იაჰმოურ ჰუსქუა ფშოძამ“!
 უი ეიზიგოეიტ იმაწუარქუა,
 ირეიჰიეიტ იშოგატიგზ აჩა,
 „უკრაინა დუ აჩაშირა,
 ჰართ იაჰტიხაროუპ ანიგუაძა.
 „ურსტიგლა დუ ჰამჩი აზხაშოამ“ —

შიამი იშვიმჭიაროუპ არი აზგ.
 ანემც — ცქმა იგუ ვბახაშთამ
 ქულარაჰია დანცო აზგ.
 შიართ სგრ, ევროპა იახესგზ,
 ახად იკამშიადო ზგაქუაზ,
 შიანგზკგლო ამი დგზუსთა
 უაყა, ურესტიგლან იზმაზ?!
 ხგ-მიგბჟა რგლა ჰართ ურესტიგლა,
 ახგი აწგზუეი ნეიმდანგ,
 ლენინგრად, მოსკვა გუშოფგლა
 იაჰგუწაჰგზ იმარიანგ.
 უა ჰაშონეილაკა ავგჟირა ხაჰტგზ,
 ჰიაირაბჟ დჰარჰაჰ ჰალაცია,
 უატიი აჟილარ ნაყ იხაჰცაჰ,
 ჰაჰცია ირაჰთაჰ აიჰაბრა.
 ჰამლარაგგ აწგზუა ფაჰწიაჰ,
 ჰაიბაშრა ნაყ ინაჰგდაჰ,
 აღუნეი დუ აჰრა აციააგაჰ,
 იქუნხო ტიგს იყაჰწაჰ.
 ურთ აბოლშოფეიკცია რგრ ყაფშ
 ჰკასკა იწაჰკგზ ირშია,
 ჰა ჰტეხნიკა დუდძა რგჟიწა
 ჰდიგქულაჰ სგრ, ფხაყა, ფხაყა!...
 რჰაარხეიტ აპოლკქუა წგა ზმაძამგზ.

იავტომატხა,
 იჯოგრტი კუალძხა,
 აჟივან გულა,
 აღგგულ თბაალა,
 ამშოგნ ალა ეიშთაჰიჰიგ,
 ჰბაჰჩა შითგშორა, აშითკაკაქრა,
 ჰარხა, ჰაშხა,
 ჰმალ ხგწიცარა
 ზეგა ფხასთარტიუეიტ

იცუდანგ.
 აკგ რგცინგმხო,
 ზეგა ანგრხუა;
 აფჰიგს მიგმხა,
 აფშოქა,
 აბგრგცია —

ეგგზხარამ ადიგგ მშოათო
 იჰალალტ ალაქუა;
 ჰუააჟილარ რთგნჩრა

ურთ ეილარგან,
 ამლა რგმა,
 ამცაბზ რგმა,

იძგგშიო იდიგქულეიტ
 ზეგგ რჰიუა.

— ჰართ ჰნეიმცციოუპ,
 ანცია იყნგტიი
 იალხუ უააჟილოუპ,
 შიართ იშიეიფშოგმ
 აშაცქმა ზლოუ,
 აბას ეიბარჰიჰიო
 ამგა რაჰთარც
 ალაჰკქუა რჰაარხეიტ
 აუატკა რჰართიან
 ზხგ თყაქუოუ...
 ახა ჰაჟილარ შიარა რგქუმ,
 ანემც, ბაშოა უგუ უაჟოიტ,
 უტეხნიკეი, უბჟგციგეი უხუომ,
 შთა უშიართახომ, უცქახოიტ.
 „აძიურერ“ უაჟგგჰა „ეიწახა ჰქუმგზ“
 ურ ირეიდქუაზ ზეგა რდამრა,
 ჰათსადგგულ დუ აგუშოშოარაჰ
 იროუიტ, ირგქუმ ურთ ააფშორა.
 ჰართ ჰათსადგგულ დუ, ჰხაქუითრა,

ჰამი ჰაფხაშა ზლოუ ჰა ჰმალ,
 ჰადგელ ჩაშირა, ჰბაჰია, ჰუთრა,
 ჰაშხა მალქუა, ჰშახტ, ჰზაუად,
 ჰაქალაქქუა იშითგაკაქქუოუ,
 ჰქეტა ნხაშია ილულუაძოუ,
 დარბან იაქუზკ ურთ ზგაპ ჰია,
 დარბან ნაპე ყააშლა იზკვზ?
 აჟიგტირა შიშგრა რხასგრუაპ ჰია,
 დარბან ხემდგრუ იზძბაზ?
 მაპ აშაჟიცია, იშიზგნაგდაშამ,
 აჟილარ გგლჟეიტ წვა ზმაძამ,
 ურთ ეიცჰარკგიტ უი ყალაშამ,
 გიტლერ გუმხა ჰართ ჰაიტხარც!

ხუხუტ აბლაჟიბა

სტალინ დუ იაჟიასუ ნაჰაბოღიტ

ნაგძარა უოჟააიტ ჰაფხაგელა, იჯგრლგხუ,
 გუეიცამკრგლა, ხაწაგულა, ხგძლა-ფშალა
 ჰადზგტხალო ალა ინგხრა, იყამქუა იუა-იდგხუ.
 უაჟიახუ ჰამოუბ, უარა უსახა — ირლაშაგან.

ჰტიგლა ზგხჩო ულან იდუუბ, იძგრხაციოუბ,
 უგუამი იაძრგჟიტ, ურთ ირნათეიტ აგუაზჰარა,
 აბარ იდიგქულტ ეიქუნგხ, ჰალა იხაციარც;
 ჰგუაშგრა ამი დუ ჰნათოიტ უბრი აზხარა.

მაკანა ითგჩგმ, იხგუბ აჟიგან ამამიქუარა,
 ალა იჰაითეიტ აფხასთა, აგუაყრა ეიქუარა,
 მჩგ დულა ჰაუგოიტ უარა ფხაყა, ალაშარახხ,
 ალა ფსგციგა დდიგქულჟეიტ ითგვრატიაარახხ.

ინშიგრწია! ჰტიგლა იაქულაზ ხუმგარალა! —
 ირგდუწტ აბას: ჰარ, ჰაჟილარ, ჰძგრხაცია.
 გუეიცამკრგლა, ხაწაგულა, ხგძლა-ფშალა
 იდიგქულტ ურთ ეიქუნგხ ჰალა იხაციარც.

ნაგძარა უოუაიტი ჰათხაგელა, იჯგრღვხუ,
გუეიცამკრელა, ხაწაგულა, ხედლა-ფშალა
ჰადზებხალო ალა ინგხრა, იყამკუა იუა-იდგხუ-
უაჟიახუ ჰამოუბ, უარა უსახა — ირლაშაგან.

ჰართ ზეგა ჰათსადგელ ჰაჰჰიაროუბ,
ჰა ჰგუამი ეიზაკუბ, ილულუაძოუბ,

აძიგუნ ჰათსადგელ ჰათაციოუბ,
ჰათსადგელაზ ენაგა ჰახშიაძოუბ.

ალშარა დუ ჰგუამი იაჰნათოიტი,
უი ლულუალა ზეგა ჰაიბნათოიტი,

უი ამჩალა აჰაშოიზმ ჰაცყაოიტი,
უი ამჩალა იარა აბლა ფაჰჰიოიტი.

ალიოზა ჯოკუა.

ბ ზ ი ა ლ ა

ბზილა სემშო სელაშარა
ბზილა სდიქულოიტი — შთა ბაანგელ.
სა სცოიტი არახა, უახა სეხარა
სალამ ბვგროუბ, — სნაპქუა ნკელ.

აბარ აბგა-ბე გოიტი ფშოროუმა
ჰ-დიგლბა დიგქულოიტი იშთფრაა,
სახცო აძახუ ბასჰიახოუმა
მრათაშარახატოი აჰაია!...

უა ჰათსადგელ ზფსგ ახთნგზო
ვზას სროუეიტი სქუთავა.
ალა დჰაჟილარ იხუამც ეივგზეიო
სგელაპ რაფხა სჩგრხია.

იცეგრზგაპ სემჩრა, ნას სელაშარა.
გუ-ჰგცლა სშიაქი საჰიეი ნკელ.
ბზილა სოუფშიგლ, სელაშარა,
ბზილა, ბზილა-შთა ბაანგელ.

აჭაუზიზი

იბაყოუ ათენჩრა, იმაცისუეიტ, იგურგურუეიტ,
ზაკუზეი იტყუაცუა? ისაშიჰი უი ბაშამ.

აჭაუზიზი ახაფეცქუა ეიხნახეიტ უი ზდგრუეიტ.
აბარ ჰაფსადგაგლახა იოუნაჟეიტ უი აშჰამ.

იზგოთოუზი უი ამათ იბნეიკეზ არგამა,
აგუ ითოუმა ინაძარც ჰა ჰაშითეც აყენძა?..
უი მაძა იხუწყეიტ, იაპკემი ბჟე არგამა?
ახა ჰაშითეც იზაძეგშამ გიტლერ იფენწა.

უი იფენწა ახეფშალა ჰფსადგაგლ აგამა
გუეითეიტ, დახავეიტ ჰჩაჯრადგაგლ იხააუ.
აჰეიფეშ, ჰბაჰჩაჰ დბელგარც ითახხამა
ჰამრა ატეგ აირკერც უი აზაარა ზზააუ.

ახა ჰაშით აცენხურას დნაძევიტ მრათაშიარაჰ,
უა იფსცია რჟაბაა, ახუა ზლგწუა ეილაშუა.
ცქმა იგუართაპ იწაულოუ იდამრა ლაშცარაჰ,
ყუარაშხა ირ რხშეგბავ ახეიქუჟუ იხუაშა.

მეჩდულა იგელტ აჯაჟილარ რფსადგაგლ ახშარა,
იგელჟეიტ იაძიგენგ ფსაგულა იქუფარაცგ,
დუნეი ზეგა იადგრუეიტ ჰა ჰაიაირა, ჰალშარა,
ჰა იჰაჟილაზ უი დგძოიტ დემჰეგხო ბზანწგ.

სა იზდგრუეიტ აჭაუზიზი აფსრამვა იანგლოუბ,
აფსემთაზ იცჰარცოუბ ხაფეცლა ჰა ჰჰეგ.
ახა ჰიაგუჟლა იშაჰაუშია ფხაა იზემცო ინკლოუბ,
ფსაბარა იანგწოიიტ ეხაა, მა უაწიგ.

ფიფიკო აჯაპუა

ლარა ლახდ

აშითგშო დავგზოუბ დკაკაჭუეიტ,
ლგბლაქუა ირხგზბოიტ მაძაკ,
ამრა დაცგლან დფაჯფაჯუეიტ,
დქუფშოუბ მაკანა ზენდაკ.
დეიგურდოოიტ ჰაქკუნრა იგუზგრჰაგოუ
ზგხ იაქუითუ ჰაშიაქუა რჰიარა!
ო, სიაწია, სენასგფ იაზფაგოუ,
ირლასნგ იხუმარუა იაჰფგლჰეიტ,
ჰაიფგრწრა აამთა აქჰჰიარა...
ისფეიფშოგზ ამჰა სანგლჰეიტ,
ხგძრაცარა დცოიტ აუაგ!
სეიქუნგხლა სანგბბა ბაათგგლჰეიტ,
ბზილა, სხგგრწიაწია სგუბლგ...
აციქურფა ეიფშოუბ ჰაგუთგხა,
სგრციგხგჩა აბლაქუა სბფგრწრა იაზფშოუა.
ახან-დუ აშოთაქჰ ბოუფშიგლხა,
ბჩეიბგთან ბააქუფალ ბჩია-ჩჩო,
სრაშ კგგრ-კგგრ აშოგბჰ ანგაუა.

აქუფარახდ!

აშოამთაზ ჩამგურბჰგკ სარჰგხან,
აკრაამთა საზხუცუა სძგრვიტ.
ქგმთძაკუან ხუცრაკ სგუთგხან
უბასყან, აბრი ეიფშოგგფ იზვიტ:

ანასგფ ახალა იუზააიუამ,
აქუფარა იალამ ხგძიგარც,
ილაციგაგგფ უბასყან დზიააიუამ,
აწაბგრგ დანაშოამ ფხა დცარც..

აიბაშრახდ არფგს დნაძაროუბ,
იქულაცია დრგლაზ დშიაჰიო...
ჰაამთა იხგძ ახგძაროუბ,
იძბახუ ჩამგურლა ირჰიო!

გიტლერ ილაფშუშია

მოსკვა! — დუნეი აგულგჭარა,
კრემლ აიაწი რგბლა ფხარა,
ანჭრას ზგქუდამ აგურლდა-ჩარა,
აბართ იფერხნე, რწგხუა ფწიარაზ,
გიტლერ ხმდგრ ციგაანუმგალა,
დგქულრეიტ ამვა ჩგშეიარალა.

ანემსარ ძგშუა, ეილათერუა,
ადგაგლ ბლათუა რქგში მგცქაალა,
ურთ აჰიაეიქუა, ჰიაშია ილურუა,
„აიაირა ქუჭიარა“ ირბაც ალა,
ივალტ ჰმოსკვა — ჰციგმზარკრა,
იალალარცაზ ჩეიბარკვლა.

— იშთგშიხ შილასნე, შიაეილა! შიაეილა!..
ჭგითუან „ჭიურერ“ ნაყ ჩგხუეილა,
— აძი შიამეიგდან ჰარა ჰშაეილა,
ჰნემწიო ჰაყოუბ ჰართ რაციალა,
მოსკვა ააგარ — იჰაგხომ ჩარა,
უბრაყა იყალოიტ ჰარა ჰჩარა.

არჰიცია რგულრუა, ეიშთარგვლა,
ამვა იქუწო ურთ მოსკვაყა,
გიტლერ დგჰიჰიონ ეიხარგვლა:
— აბარ, სლაფგქუში იაჰიოიტ აბრაყა,
ჰარა იაჰტიხოიტ მოსკვა, შიგქუთა!
შიამეიგდან ჰა ჰშა აციქურთა!

ახა იშააიუაზ გულგრთალა,
აშჰამ დიგქუწო იგულშაპხა,
მეშჰკე, ჯგმშ — ფხაძარალა,
მოსკვა ინეირც ილუაპ-ჟაპხა,—
„აშგშჰკამს რეიფშე ეილაპაპო,
იაანხეიტ უაყა ადგაგლ რაპო.

ჰარ ჰჭგრხაცია, — ხგძლა-ფშაალა,
აიაირა აბირაყ იაწაგვლა,
დგაგლ ქურციაეიო, ჟიჰან აგულა
ლაფსთერ-ეიხცა იანგრფვლა,
იშაქუგულრუაზ ჰამშე ჰარა,—
ანემსარ დიგქულრეიტ ღუარა-ჰარა..

რხატი შა იხლა, იხგხუხუალა,
„იძსო“ ინეიუეიტ ნაპ-შაპყაალა,
ნაპჭგე, შაპჭგე ეიცგრხუხუალა —
ირკუეიტ კაკალ შიაქგმცალა,
ირჰა იახცო ეივაგვლა —
ადგაგლ ხგრყოიტ ფსგბავლა.

აპარტიზანცია

იმაწუარ იმა, ჩუგშიარალა
რუმინ, ჭინნი ზეგა გუთყალა
გიტლერ იაფცა, ეივაცალა
იმა დდიგქულუეიტ ეიცგრხუხუა.

იადოზ ჯიშეიტ უი მგშუკალა
დგქულან იაშა — იიბაცალა,
ჰა დაჰხვსგრც ჰაილაცალა
ამათ აშუჰამ იხგკუკუა.

ზენდა დაქუგულ უი მარიალა
ჰა დანჰაქულა იჰიჰიაშალა,
აპარტიზანცია რემჩ ხრალა
იჟილოიტ ამცაბზ ნეიჰაქუა!

იიუა, იიჰიო აკ იფემლო
უი დახანეიუა აკგაგ ინემიო,
ურთ დეიწარყაოიტ, რგშთა ზნემლო
ჰაბლაგა გყამ დაჩაქ უა!

ისასა რაჰა დგჯ დანდიგქულო,
ჰადგაგლ ჩაშიქუა უი დანრგქულო,
„აიაირა დუქუა“ უაყა იქგქულო
იმჩ, ილშარა ნეიზაქუა;

უსყან იჟილოიტ დეილაცალა,
ამცა იოუჟ დგქუაქალა,
იიუა იქჰამშიო, — შიაქე მცალა
იფსგ თგრხუეიტ დგმქუაცუა.

იუნე იუთოლუ აფუჰუეი იანი

აჰაშოისტცია ავნე იაქულან
აკ ნგრმეიტ, — მჰაწი, ჩუანი,
იჰვგშიო იახვსტ უაყა იქულან
ზეგა ეიმგრდეიტ ხვბრეი თუანი.

ავნე რბლოიტ ამცა აცრარწან,
ურთ შთარწეიტ ირაციახხვრხა,
რახუი-შიახუი ზეგა რაფგრცან,
ეიზცა იდიგქულუეიტ შთახყა რხე-რხა.

რგფსგ რციგლგარც აფშიმა ფჰიგსგაგ,
ლხუქგ დღგმა დგჯტ დეიწასნგ,
ილაფშო დგწაშიტ აჰაშოისტგაგ —
დღგხაძან დნიკლტ უი დგლქჰასნგ:

„ბგჯ ბაბაცოი ჰა ბჰამბაკუა?“
დაალქჰაგვლუეიტ იჩეიმგრჯგვხუა,
„ას ბანდიგქულა აზინ მგაკუა,
იბგმდგრძოი ნას იბგხაუა?“

დშიანგ დწიუან აფშუქა ილკგზ,
ლარა დგვლან ჰგვმთუა-ფსგმშუა,
უი ილდგრიტ იჩგზზიკგზ,
იშონიმგჟუაზ, უაყა იშონიშუაზ.

„ნას არი ოუმა ბზგრშანხალა?“
ინაპე მჰანიწეიტ აპყაცაჰია,
ამცა იქჰარტია, ჰამთა ცკვლა,
დდიგქულუეიტ ლარგაგ აშაქაჰია.

დგრზტრგსიტ ჩეილარშიალა,
იშიაქა აფენწა რგლაცალო,
აჰია ცცგშილა, გუახუარალა,
იფყო, ირყო, ეიხგრსსალო.

დკარშიენ აფშქა იბლა თეხნე,
აშა იჭგკას რგკპარალა,
იცი-იქე ყუაყუა, ილგმჰა ქგხნე
იხე ეიხგხნე ჰია წარალა.

იან არგკპაგ ლგბლა თაალა,
დჰიაზო დნეიუან დიხგენჰალო,
ლგფსე ეიხგო, ღნაპე ხშიაალა,
დაალშეშიტ დგლგუდგჰიჰალო.

— სგფშქა... სგუკე... სგლაშარა...
ლაქია ქახწიეიტ ნამძარალა,
ზგნძა ილციგძტ ალაშარა,
ლგჩააიქულკიტ ბლგეიქუფსალა.

ამათ აშჰჰამ რგლახშიაშია,
იშთოუბ რგკჰა აფშქჰეი იანი,
რნაპე ეიკურშა, ქგც ეინიაზშია.
შაჰათრა რუეიტ დგგლგოი ქიჯანი.

არტიოზი ამჰუაზ

ჰჯღნჯ ტიღლა აიგაზრა აშია

აქილარ გგლგეიტ რგჰიჯა ეიბგთა,
რაბჯარ შთგხნე აქუფარაზ,
რხე იამეიგძა, რგმი მშჰათა,
რხატი ხაქუითრა ახგჩარაზ.

სტალინ დუძძა ჰაფხა დგგლოუბ
იაშჰა მჰალა ჰაზგაუა,
უი დახგჰამოუ შიართა ჰამამ,
ჰგოჰოდ დუ სტალინ ჰგუაცაფხა.

ჰაშჰთა ითალაზ ფგშიმგცქჰალა,
უს დგმცაროუბ გუახუალა,
ურთ აალუხგზ შიაქგმცალა,
რხაქი ეიხგხნუა აჰიალა.

ოკკუპანტცია ნწიეიტ რჰიაროუბ,
ჰა ჰაზტიგზტიგრც იზთახხაზ,
უი ზაკუანს ჰტიგლა იამოუბ,
შიაჯჰიაჯ დროუშჰამ იზთგნხაზ.

სტალინ დუძძა ჰაფხა დგგლოუბ
იაშჰა მჰალა ჰაზგაუა,
უი დახგჰამოუ შიართა ჰამამ,
ჰგოჰოდ დუ სტალინ ჰგუაცაფხა.

ა ხ ძ უ ა

დღრმიტ გულია. თხაყა, მრათაშოარახა!	5
„ „ იაიგუოუბ აამთა ახგერხურაზგ	6
მუშნი აჰაშობა. გიტლერ აციაჰაი აჩალაა ზკგუ აფს- ციაჰაი	7
„ „ იააშა ფშოძალა მქუაბ ძალდალა!	12
სანდრა ქუჩბერია. საშა ტიშოკევიჩი იზგ აშოა	15
„ „ სგფსადგაგლ დუ სგლაშარა	17
„ „ მაპ!	19
ხუხუტ აბლაჟიბა. სტალინ დუ იაჟიახუ ნაჰაგძოიტ	23
ალიოშა ჯოპუა. ბზიალა	25
„ „ აჰაშოიზმ	26
ჭიჭიკო აჯაპუა. ლარა ლახა	28
„ „ აქუფარახა	29
ივან ათარბა. გიტლერ ილაფგქუშოა	30
„ „ აპარტიზანცია	32
„ „ იშნგ იშოოუბ აფშოქჟეი იანი	33
არტიომ ამქუაბ. ჰჯგნჯ ტიგლა აიბაშრა აშოა	35

ათაკზუბჟუუ არედაქტორ მ. დელბა.

გბ. 192. აკეგუბარაზ ანაპე აწაჟუბ მაი 5 1942 შო. 21/4 კეგუბა
ბღჟც ჟოუბ. აზაკაზ № 1661. ატირაჟო 1500.

აფჰიენთიჟუთჟერთა ატიოგრაჰია, აყუა, აულ. ლენინ
იხაძ ზხუ № 4.

ახუ 50 კპპ.